

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA NA LEKCJACH JĘZYKA POLSKIEGO

Edukacja polonistyczna w szkole podstawowej ma na celu umożliwienie uczniom zdobycia podstawowych umiejętności komunikacyjnych: czytania, pisania i mówienia, niezbędnych w życiu człowieka. Jej zadaniem jest wyposażenie uczniów w wiedzę o budowie i funkcjonowaniu języka, wdrożenie do sprawnego posługiwania się polszczyzną w mowie i piśmie oraz poszerzanie kompetencji językowych w odniesieniu do aktualnych, współczesnych potrzeb językowych.

1. Sposoby informowania uczniów i rodziców o przedmiotowym systemie oceniania.

Nauczyciel języka polskiego zapoznaje uczniów z PZO na lekcji. Przekazuje również informacje o wymaganiach na poszczególne stopnie szkolne.

2. Formy i metody sprawdzania wiedzy.

Obszary aktywności ucznia podlegające ocenianiu:

- kształtowanie języka przedmiotu
- sprawdzenie stopnia zrozumienia podstawowych pojęć
- rozwiązywanie problemów
- aktywność (kreatywność) na lekcjach
- przygotowanie do lekcji (pilność)
- praca w grupie
- stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych
- aktywność dodatkowa - pozalekcyjna (konkursy, warsztaty)
- poszukiwanie, porządkowanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł.

Ocenianiu podlegają:

Formy ustne:

- Odpowiedzi
- Dialog
- Opowiadanie twórcze i odtwórcze
- Analiza przekazów medialnych (słownych, ikonicznych, audiowizualnych)

- Udział w dyskusji, argumentowanie, wnioskowanie
- Prezentacja
- Recytacja
- Czytanie tekstów

Formy pisemne:

- Prace klasowe (wypracowanie), sprawdziany (literackie, gramatyczne), dyktanda, testy, kartkówki.
- Zadania w formie ćwiczeń (np. gramatycznych, ortograficznych, słownikowych).
- Wypracowania ujęte w podstawie programowej (recenzja, list, zaproszenie, życzenia, ogłoszenie, przepis, telegram, reklama, instrukcja, opowiadanie, streszczenie, charakterystyka, sprawozdanie), odpowiedzi na pytania, wnioski z lekcji.
- Ćwiczenia wykonane na lekcji.
- Referaty, gazetki.

Formy praktyczne:

- Niewerbalne wytwory pracy (albumy, mapy, słowniczkę, plakaty, słuchowiska, filmy, komiksy, gazetki)
- Karty dydaktyczne
- Pomoce dydaktyczne
- Przygotowanie i przeprowadzenie fragmentu lekcji (np. zabaw, konkursów, ciekawych zadań)

Zeszyt przedmiotowy

Kryteria oceniania (umiejętności szczegółowe)

Celujący - wymagania wykraczające

- Uczeń samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia.
- Uczeń wykona zadanie wcześniej niż wyznaczony termin zadania.
- Posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretyczno-praktycznych.
- Nie powiela bezrefleksyjnie cudzych poglądów.
- Osiąga sukcesy w olimpiadach, konkursach języka polskiego.
- Jest odczytany. Czyta np. książki poza kanonem czy artykuły prasowe.
- Wykonuje prace pisemne na wysokim poziomie - zarówno pod względem treści, jak i formy oraz kompozycji.
- Dostosowuje odpowiedni do charakteru pracy styl wypowiedzi - swobodny, barwny, kwiecisty, obrazowy.

- Posługuje się wyszukany, bogatym słownictwem; swobodnie operuje słowem (synonimy, antonimy, słownictwo oceniające).
- Wprowadza różnorodne zdania, bezbłędnie stosuje zasady interpunkcji i ortografii.
- Jest gotów pomagać innym w nauce.
- Osiąga coraz lepsze wyniki w dziedzinach, w których już jest mocny.
- Ma własne, określone zdanie na wiele tematów, wypracowane na podstawie lektury, zdobytej wiedzy.
- Samodzielnie rozwiązuje złożone problemy.

Bardzo dobry - wymagania dopełniające

- Uczeń opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony przez program nauczania w danej klasie.
- Charakteryzuje się dużą wiedzą z dziedziny literatury, kultury i sztuki.
- Stosuje zdobytą wiedzę w nowych sytuacjach.
- Poprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, bez trudu wyraża swe myśli, potrafi wyciągać logiczne wnioski.
- Robi postępy w dziedzinach, w których jest dobry, rozwija swoje mocne umiejętności
- tworzy samodzielnie zadania pisemne na bardzo dobrym poziomie, które charakteryzują się:

- zgodnością treści z tytułem,

- prawidłową kompozycją,

- brakiem błędów ortograficznych,

- spójnością tekstu,

- nienagannym stylem,

- realizacją ciekawych pomysłów opartych o wyobraźnię ucznia

- starannością.

- Nie ma trudności z ortografią.
- Dużo czyta, nie tylko wyznaczone lektury.
- Bierze aktywny udział w lekcjach.

Dobry - wymagania rozszerzone

- Uczeń opanował materiał programowy w znacznym stopniu
- Poprawnie wykorzystuje zdobyte wiadomości, samodzielnie wykonuje polecenia nauczyciela.
- Potrafi wyrażać swe myśli, uzasadniać sądy, wyciągać wnioski.
- Nie robi poważnych błędów ortograficznych, korzysta samodzielnie ze słownika ortograficznego.
- Redaguje samodzielnie wypracowania o następujących cechach:

- zgodność z tematem,

- spójność wypowiedzi,
- prawidłowa kompozycja,
- poprawna budowa zdań,
- brak błędów ortograficznych I stopnia.
  - Zawsze wywiązuje się ze swoich obowiązków
  - Czyta lektury szkolne.

Dostateczny - wymagania podstawowe

- Uczeń opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie nie przekraczającym wymagań zawartych w minimum programowym.
- Potrafi samodzielnie wykonać zadania o średnim stopniu trudności.
- Zdarza się mu popełniać poważne błędy ortograficzne.
- Pisanie samodzielnie wypracowań nastrocza mu trudności. Jednak prace pisemne powinny być:
  - zgodne z tematem,
  - kompozycja zgodna z ogólnymi zasadami,
  - słownictwo poprawne,
  - zdania przeważnie dobrze zbudowane,
  - styl na ogół poprawny,
  - ortografia - zdarzają się błędy. Lektury szkolne czyta niezbyt chętnie albo nie rozumie ich treści.

Dopuszczająca - wymagania konieczne

- Posiada niewielki zakres wiadomości, nie opanował nawet minimum programowego, ale braki te nie uniemożliwiają poprawy.
- Wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności.
- Z reguły nie czyta lektur.
- Nie bierze aktywnego udziału w lekcjach.
- Robi dużo błędów ortograficznych.
- Samodzielne wypracowania pisze na bardzo niskim poziomie:
  - dużo błędów ortograficznych,
  - treść nie zawsze związana z tematem,
  - zdania zbudowane w miarę poprawnie.
    - Często nie odrabia zadań domowych.

„jeszcze nie”, niedostateczny

- Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych minimum programowym.
- Braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z danego przedmiotu.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne są poza normami szkolnymi.
- W pracach prezentuje niski poziom ortografii.
- Lekceważy swe obowiązki (ucieczki z lekcji).
- Odmawia wykonywania zadania
- Nie czyni nic, aby nadrobić zaległości.

1. Kształtowanie języka przedmiotu:

rzeczowość wypowiedzi, odwoływanie się do wiedzy przedmiotowej, włączanie terminologii, (języka przedmiotu) do swojego słownika, do mowy potocznej (w sytuacjach typowych i nietypowych), rozumienie dosłownego i przenośnego znaczenia słów i stosowanie w sytuacjach praktycznych, poprawne stosowanie podstawowych pojęć, zbieranie, uogólnianie, porównywanie wiadomości, wyciąganie wniosków.

2. Rozwiązywanie problemów:

właściwe rozpoznanie i zdefiniowanie problemu, analizowanie wszystkich aspektów zagadnienia, zaplanowanie rozwiązania, zaproponowanie różnych wariantów rozwiązania problemu, uogólnianie, porównywanie i wyciąganie wniosków.

3. Aktywność na lekcjach:

udział w rozmowach i dyskusjach, współpraca z zespołem, udzielanie pomocy kolegom, inicjatywa (własne propozycje, pytania), reakcje na polecenia nauczyciela, samodyscyplina, zainteresowanie tematem, przebiegiem lekcji, inwencja twórcza

4. Przygotowanie do lekcji:

orientacja w bieżącym materiale, posiadanie podstawowego wyposażenia (podręcznika, zeszytu), posiadanie niezbędnych materiałów pomocniczych.

5. Praca w grupie:

aktywne uczestnictwo w pracy zespołu, aktywne słuchanie innych, tolerancja wobec wartości i poglądów innych osób, pomoc innym, umiejętność "wchodzenia" w różne role, korzystanie z pomocy innych osób, podporządkowanie się poleceniom, umiejętność dyskusowania,

negocjowania, przestrzeganie kultury języka i dyskusji, twórczy wkład (argumenty, pomysły), współodpowiedzialność

6. Recytacja (wierszy, prozy):

stopień opanowania treści, odpowiednia intonacja i modulacja głosu, właściwe tempo wypowiedzi, przestankowanie, akcentowanie, artykulacja, dykcja, interpretacja głosowa tekstu (walory artystyczne)

7. Aktywność pozalekcyjna, dodatkowa:

udział w konkursach przedmiotowych, wykonanie dodatkowych prac w czasie pozaszkolnym, dobrowolne działania na rzecz innych, zdobywanie wiadomości wykraczających poza program nauczania.

8. Zeszyt przedmiotowy:

kompletność, systematyczność prowadzenia notatek, sposób udzielania odpowiedzi na pytania, formułowanie wniosków, czytelność i estetyka pisma, poprawność językowa i ortograficzna.

9. Wypowiedź ustna:

zawartość rzeczowa, wyrażanie sądów, uzasadnienie, formułowanie argumentów i ich porządkowanie, płynność, spójność wypowiedzi, logiczny układ treści, kształtowanie wypowiedzi w zależności od jej celu i sytuacji komunikacyjnej, bogactwo słownictwa, poprawność językowa.

10. Wykorzystanie informacji z różnych źródeł:

poszukiwanie, porządkowanie i wybór istotnych źródeł informacji, analiza, porównywanie, uogólnianie, ocena zgromadzonego materiału, korzystanie z mediów, umiejętność oceny przydatności zgromadzonych materiałów.

11. Analiza przekazów medialnych:

określanie tematyki dzieła (elementów konwencji gatunkowej), dostrzeganie problemów stawianych przez utwór, odczytanie jego intencji, dostrzeganie związków między kategoriami estetycznymi istniejącymi w utworze (piękno, brzydota, patos, liryzm, ironia ...) a oddziaływaniem na odbiorcę, wyjaśnienie (na przykładach) sposobu konstruowania obrazu (filmowego, literackiego, graficznego) i warstwy informacyjnej, symbolicznej, estetycznej, perswazyjnej, uzasadnienie zastosowania określonych technik.

12. Praca pisemna:

zgodność treści pracy z tematem, sposób rozwinięcia tematu, zakres i poprawność wykorzystanego materiału, respektowanie zasad kompozycyjnych, zastosowanie właściwej

formy wypowiedzi, estetyka pracy, bogactwo słownictwa, poprawność językowa, poprawność ortograficzna i interpunkcyjna, samodzielność.

Uczeń zobowiązuje się do realizowania planowania pracy. Minimum raz w miesiącu uczniowie otrzymują karty, które umieszczają w Dzienniku Badacza. W ramach planowania pracy przeznaczone są dwie lekcje w tygodniu. Uczeń wybiera określoną na karcie liczbę zadań i realizuje je, po czym sam określa w jakim zakresie zrealizował wybrane zadania. Uczeń może wykonać każde z zadań w trzystopniowej skali, co zaznacza na karcie.

Prace kontrolne i sprawdziany, poprzedzone powtórzeniem, zapowiedziane są na minimum tydzień przed ustalonym terminem i zapisane w dzienniku. Obowiązkiem ucznia jest przystąpienie do sprawdzianu. Uczeń, który z przyczyn od niego niezależnych nie może przystąpić do sprawdzianu, zobowiązany jest do napisania go w terminie nie dłuższym niż tydzień.

W szczególnych przypadkach decyzją nauczyciela zastrzega się możliwość przedłużenia terminu.

Kartkówki stosowane są w zależności od potrzeb nauczyciela i bez konieczności wcześniejszej powtórki i zapowiedzi.

Sprawdzone i ocenione prace kontrolne oraz sprawdziany nauczyciel ma obowiązek oddać najpóźniej dwa tygodnie po ich przeprowadzeniu.

Prace kontrolne i sprawdziany przechowywane są w szkole jako dokumentacja nauczyciela, a rodzic ma prawo zapoznać się z pracami dziecka na konsultacjach z nauczycielem.

Na lekcjach języka polskiego nauczyciel nie zadaje zadań domowych. Uczeń zobowiązuje się do przestrzegania terminów wyznaczonych na przeczytanie lektur, o których nauczyciel informuje uczniów na lekcjach i w mailach do rodziców. Uczeń ma możliwość zrealizowania wybranej sprawności, które na początku semestru określa nauczyciel. Uczeń raz w półroczu otrzymuje listę zadań do wyboru, które może zrealizować poza szkołą. Uczeń otrzymuje za zrealizowaną sprawność ocenę opisową, która ma wpływ na ocenę śródroczną i roczną.

Uczeń też zobowiązuje się do przygotowania do realizacji kompleksu zainteresowań w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu półrocza zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to prac klasowych, sprawdzianów, dyktand, kartkówek).

Oceny bieżące wyrażone są w stopniach (jeszcze nie - 6). Oceny cząstkowe mogą być opatrzone ponadto plusami i minusami. Oceny kształtujące mają na celu pomaganie w ocenianiu w procesie oraz są informacją dla ucznia, co już dobrze opanował i nad czym powinien popracować.

Tryb i warunki poprawy oceny cząstkowej.

Uczeń ma prawo do poprawy jednej wybranej oceny cząstkowej oraz każdej oceny „jeszcze nie”. Ocenę można poprawić jednorazowo i w terminie 2 tygodni od jej uzyskania. Jeśli uczeń nie poprawi oceny „jeszcze nie” w ciągu dwóch tygodni, to po upływie terminu otrzyma ocenę niedostateczną. Nauczyciel może wyrazić zgodę na wydłużenie terminu poprawienia oceny w przypadku usprawiedliwionej nieobecności ucznia w szkole. Uczeń może dokonać poprawy oceny na konsultacjach lub w inny sposób określony przez nauczyciela. Przystąpienie do poprawy i uzyskana ocena zostanie odnotowana w dzienniku.

Metoda wystawienia oceny śródrocznej i rocznej.

Na ocenę okresową i roczną decydujący wpływ mają oceny uzyskane w wyniku:

Oceny klasyfikacyjne śródroczne i roczne ustala nauczyciel, a zatwierdza rada pedagogiczna. Oceny roczne są podawane w stopniach pełnych w skali od 1 do 6. Udział poszczególnych narzędzi w ocenie śródrocznej i rocznej: prace klasowe literackie, sprawdziany z gramatyki, kartkówki, odpowiedzi ustne i kultura języka, znajomość lektury, zaangażowanie w tok zajęć, sprawność ortograficzna, dyktanda, recytacje, inscenizacje, praca w grupach, ogólny stosunek do przedmiotu. Oceny końcowe nie są wynikiem średniej ważonej wszystkich ocen cząstkowych.

Tryb i warunki uzyskania oceny wyższej niż przewidywana.

Warunki i tryb uzyskania wyższej oceny niż przewidywana reguluje Statut szkoły w rozdziale 4.

Sposoby informowania rodziców o osiągnięciach uczniów w nauce. Formy kontaktu z rodzicami.

Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów oraz rodziców o wymaganiach edukacyjnych z realizowanego programu nauczania oraz sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów. O osiągnięciach uczniów rodzice informowani będą: w sposób bezpośredni (zebrania klasowe, spotkania indywidualne, konsultacje na godzinach pedagogicznych), w sposób pośredni (zapis w zeszytach, pisemne wezwanie do szkoły, list gratulacyjny).